

Facultat de Dret – Grau en Relacions Laborals

Pla docent de l'assignatura
Nacionalitat i Estrangeria (21801)

Curs 2012-2013

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

- **Nom de l'assignatura: Nacionalitat i Estrangeria**
- **Curs Acadèmic: 2012-2013 Curs: 4º Trimestre: 1er**
- **Titulació / Estudis: Relacions Laborals Codi assignatura: 21801**
- **Nombre de crèdits ECTS: 4 Hores dedicació estudiant: 110-130**
- **Llengua o llengües de docència: Català**
- **Professorat: Mònica Vinaixa Miquel**

2. Presentació de l'assignatura

L'assignatura Nacionalitat i estrangeria té per objectiu l'estudi de l'estatus jurídic de les persones físiques en funció de si ostenten la condició de nacionals espanyols, de ciutadans europeus o d'estrangers a Espanya.

Essencialment, pel que fa a la nacionalitat, es tracta de determinar el règim d'atribució o adquisició, conservació, pèrdua i recuperació de la nacionalitat espanyola, una vegada s'ha establert la noció i abast de la nacionalitat com a estatus jurídic. La regulació de la nacionalitat, prevista en els arts. 17 a 26 del C.c, ha estat objecte de diverses modificacions per diferents Lleis (1954, 1975, 1982, 1990, 1993, 1995, 2002 i 2007). No obstant això, les lleis posteriors, la Llei 36/2002 -que de les reformes recents és la que més modificacions ha introduït i és la que configura el règim jurídic actual en matèria de nacionalitat- i la Llei 54/ 2007, no deroguen les Lleis anteriors, les quals en virtut del principi *tempus regit actum* que regeix en l'àmbit del Dret de la nacionalitat, s'han de seguir tenint en compte en moltes de les ocasions.

La ciutadania europea és una altra de les nocions que s'ha de tenir en compte en aquesta assignatura. La ciutadania europea és un complement qualitatiu de les persones que ostenten la nacionalitat d'un Estat membre de la UE.

Per fi, la regulació de l'estrangeria comporta l'estudi del règim d'entrada, permanència i sortida dels estrangers del territori espanyol així com les condicions que aquests han de complir per tal de poder desenvolupar activitats lucratives a Espanya, i és en aquest darrer aspecte que es centrarà l'atenció durant aquest curs.

En l'ordenament jurídic espanyol hi ha dos règims d'estrangeria a tenir en compte: el règim previst per la normativa d'origen intern (Règim general d'estrangeria) i el règim d'origen comunitari (Règim comunitari d'estrangeria).

El règim general d'estrangeria es troba constituït per: la Llei Orgànica d'estrangeria 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. modificada amb posterioritat per altres lleis, la més recent de les quals és la Llei 2/2009, d'11 de novembre, i també pel Reglament d'estrangeria, adoptat a través del Real Decret 557/2011, de 20 d'abril, pel que s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social després de la reforma introduïda per la Llei Orgànica 2/2009. Aquest Reglament deroga l'adoptat a través del RD 2393/2004, de 30 de desembre, modificat amb posterioritat pel RD 1162/2009, de 10 de juliol.

En aquest sector cal tenir en compte la important incidència que té la regulació comunitària. A tal efecte, és important tenir present el règim privilegiat de les persones que gaudeixen de la nacionalitat d'un Estat membre de la UE o d'Estats part de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu. L'actual règim comunitari d'estrangeria es troba constituït, fonamentalment, pel Reial Decret 240/2007, de 16 de febrer sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels Estats membres de la Unió Europea i d'altres Estats part en

l'Acord sobre l'Espai Econòmic europeu, modificat pel RD. En relació a l'àmbit d'aplicació personal del citat Reial Decret, cal tenir en compte la Sentència del Tribunal Suprem d' 1 de juny de 2010, així com també la Instrucció DGI/SGRJ/03/2010 sobre l'aplicació de l'esmentada resolució.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
1. Domini suficient en la comunicació oral i escrita de la llengua en que s'ha rebut la docència (G.2) 2. Capacitat d'anàlisi, de síntesi i per resoldre problemes relacionats amb la matèria (G.3). Habilitats de recerca i capacitat de crítica. 3. Capacitat de treballar en equip (G.5). Participació, creativitat	1. Coneixement del normatiu de les Relacions Laborals i comprensió del règim actualment vigent en matèria de nacionalitat i d'estrangeria (E.2) 2. Representació tècnica en l'àmbit administratiu i judicial (E.9) 3. Assessorament d'organitzacions (E.11) 4. Comprendre les relacions entre els processos socials i les relacions laborals (E.20)

4. Continguts

- Bloc de contingut 1.

L'adquisició, conservació, pèrdua i recuperació de la nacionalitat espanyola.

- Bloc de contingut 2.

La doble nacionalitat i l'apatrídia.

- Bloc de contingut 3.

El règim general d'estrangeria.

- Bloc de contingut 4.

El règim comunitari d'estrangeria. La ciutadania europea i les llibertats comunitàries.

5. Avaluació

L'assignatura consta de dues parts: la part teòrica i la part pràctica. La part teòrica compta el 70% de la nota mentre que la part pràctica té un valor del 30% de la nota.

Part pràctica: (30%):

Per superar la part pràctica de l'assignatura o avaluació continuada és necessari que l'estudiant hagi:

- lliurat, dins del termini establert, 3 de les 4 pràctiques plantejades per la professora
- assistit, com a mínim, al 50% dels seminaris
- participat activament en els seminaris
- aprovat amb un 5, com a mínim, l'avaluació continuada

Els estudiants que en finalitzar el trimestre no hagin superat la part pràctica o no hagin participat en l'avaluació continuada, s'examinaran d'aquesta part el mes de febrer.

Part teòrica (70%):

Tots els estudiants s'examinaran de la part teòrica a l'examen final. En aquest examen no hi haurà part pràctica.

Convocatòries d'examen:

Cal recordar que, a partir d'aquest curs 2012-2013, queda suprimida la convocatòria d'exàmens de setembre. No obstant això, els estudiants que en finalitzar el trimestre no hagin superat l'assignatura podran concórrer al procés de recuperació el mes de febrer de 2013 (en la data indicada per la professora). Podran concórrer al procés de recuperació tots els estudiants que hagin obtingut la qualificació de suspens en l'avaluació continuada i/o a l'examen final. Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5. No és un procés previst per pujar nota.

Els estudiants que participin en programes de mobilitat i que no puguin presentar-se a l'examen de recuperació el mes de febrer de 2013, podran realitzar l'examen durant el mes de juliol (en la data indicada per la professora).

Sistema d'avaluació general					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Recuperable o no, com i en quin moment	% recuperació (sobre nota final)	Competències avaluades
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura	Qualificació numèrica Per a aprovar l'assignatura és necessari obtenir una nota mitjana superior a 5 dins d'aquesta prova	70%	Recuperable. Realització d'una nova prova escrita. Febrer de 2013	70%	G2, G.3, E2
Lliurament d'exercicis associats a seminaris	Per aprovar la part pràctica o avaluació continuada a aprovar cal: -haver lliurat 3 de les 4 pràctiques proposades dins del termini establert -Haver assistit com a mínim al 50% dels seminaris	30%	Recuperable. Reasolució d'un cas pràctic Febrer de 2013	30%	G2, G3, G5, E.9, E.11, E.20

	-Participar activament en els seminaris				
	-Aprovar amb un 5, com a mínim, l'avaluació continuada				
Sistema d'avaluació per als estudiants que participen en programes de mobilitat					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Data de realització	Competències avaluades	
Prova escrita sobre la teoria i la pràctica impartida a l'assignatura	Qualificació numèrica	70% Teoria 30% Pràctica	15-26 de juliol de 2013	Totes	

6. Bibliografia i recursos didàctics

Bibliografia

ABARCA JUNCO, P., *Derecho internacional privado*, Madrid: UNED, 2009.

CARRASCOSA GONZÁLEZ, J., *Derecho español de la nacionalidad. Estudio práctico*, Madrid: Comares, 2011.

FERNÁNDEZ MASIÁ, E., *Nacionalidad y Extranjería*, Valencia: Tirant lo Blanch, 2011.

MOYA, D. y AGUELO NAVARRO, P., *La reforma de la Ley Orgánica de Extranjería*, Madrid: Editorial Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2011.

SÁNCHEZ RIBAS, J., *Reglamento de extranjería 2011. Real Decreto 557/2011, de 20 de abril*, Valladolid: Lex Nova, 2011.

VVAA., *Nacionalidad y Extranjería*, Valencia: Tirant lo Blanch, 2011.

VVAA., *Comentarios a la reforma de la Ley de Extranjería (LO 2/2009)*, Valencia: Tirant lo Blanch, 2011.

VVAA., *Inmigración y extranjería*, Madrid: Colex, 2011.

Material normatiu

Legislación sobre extranjeros, Madrid: Civitas, 2011.

ESPLUGUES MOTA, C.; *Legislación de extranjería*, Valencia: Tirant lo Blanch, 2011.

FERNÁNDEZ ROZAS, J.C.; FERNÁNDEZ PÉREZ, A. *Ley de extranjería y Legislación complementaria*, Madrid: Tecnos, 2010.

VVAA., *Legislación de nacionalidad y extranjería*, Tirant lo Blanch: Valencia, 2012.

7. Metodologia

El mètode d'ensenyament consistirà en una conuinació de classes magistrals, classes pràctiques, treball individual i tutories.

Mitjançant les classes magistrals el professor proporcionarà la informació i els instruments crítics per a la comprensió i preparació de l'assignatura.

Mitjançant les classes pràctiques o seminaris es revisaran les solucions proposades pels alumnes als casos, sentències i textos objecte d'anàlisi.

Les classes magistrals i les classes pràctiques o seminaris hauran de ser preparades individualment pels alumnes amb antelació. El professor proporcionarà el material necessari per a dur a terme aquesta preparació.

Les tutories seran un complement opcional per a aprofundir en l'assignatura, així com per a resoldre els dubtes i qüestions que plantegi l'estudiant. Les tutories es faran en les hores proposades pel professor.

L'esquema de treball que es proposa és el següent:

Hores classe rebudes: 16 hores teòriques + 8 hores pràctiques 24 h

Preparació de classes magistrals: 2 hores per hora de classe magistral 32 h

Preparació de pràctiques: 3 hores per hora de classe pràctica 24 h

Preparació de l'examen: 30 a 50 h

Total càrrega de treball 110 a 130 h

8. Programació d'activitats

<u>2ª setmana</u>	2 hores teòriques	0 hores pràctiques
I. DRET DE LA NACIONALITAT Tema 1. La nacionalitat de les persones físiques		

<u>3ª setmana</u>	2 hores teòriques	0 hores pràctiques
Tema 2. L'adquisició de la nacionalitat		

<u>4ª setmana</u>	2 hores teòriques	2 hores pràctiques
Tema 2. L'adquisició de la nacionalitat		Pràctica nº 1 sobre Nacionalitat

<u>5ª setmana</u>	2 hores teòriques	2 hores pràctiques (subgrups 101, 103, 104, 201)
Tema 3. La pèrdua, la conservació i la recuperació de la nacionalitat		Pràctica nº 2 sobre Nacionalitat

<u>6ª setmana</u>	2 hores teòriques	2 hores pràctiques (subgrups 102, 202, 203)
Tema 4. La doble nacionalitat i l'apatrídia		Pràctica nº 2 sobre Nacionalitat

<u>8ª setmana</u>	2 hores teòriques	2 hores pràctiques

II. ESTRANGERIA I CIUTADANIA EUROPEA Tema 5. El dret d'estrangeria. Concepte i fonts Tema 6. El règim general d'estrangeria	Pràctica nº 3 sobre Estrangeria
--	---------------------------------

10ª setmana	2 hores teòriques	2 hores pràctiques
Tema 6. El règim general d'estrangeria Tema 7. El règim comunitari d'estrangeria		Pràctica nº 4 sobre Estrangeria

11ª setmana	2 hores teòriques	0 hores pràctiques
Tema 7. El règim comunitari d'estrangeria		

*Les setmanes 1, 7 i 9 no hi ha classe, ni teòrica ni seminaris.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

I. DRET DE LA NACIONALITAT

Tema 1. La nacionalitat de les persones físiques

- 1.1. Noció de nacionalitat
- 1.2. Competència de l'Estat en material de nacionalitat: conflictes positius (doble o plurinacionalitat) i conflictes negatius de nacionalitat (apatrídia)
- 1.3. Límits derivats del Dret internacional
- 1.4. Naturalesa de les normes de nacionalitat
- 1.5. La Constitució espanyola i la nacionalitat
- 1.6. Les successives reformes del Dret de la nacionalitat: qüestions de dret transitori

Tema 2. L'adquisició de la nacionalitat

- 2.1. Criteris d'atribució o adquisició automàtica
 - a) *Ius sanguinis*
 - b) *Ius soli*
 - c) Per adopció de menors
- 2.2. Criteris d'atribució o adquisició no automàtica
 - a) Originària
 - a.1) Per opció
 - b) Derivativa.

- b.1) Per opció
- b.2) Per naturalització
- i) L'adquisició per carta de naturalesa
- ii) L'adquisició per residència
- 2.3. L'adquisició per consolidació

Tema 3. La pèrdua, la conservació i la recuperació de la nacionalitat

- 3.1. La pèrdua de la nacionalitat
 - a) Voluntària
 - b) Involuntària
- 3.2. La conservació de la nacionalitat
- 3.3. La recuperació de la nacionalitat
 - a) Règimen general
 - b) Règims especials: emigrants, fills d'emigrants i dones casades amb estrangers

Tema 4. La doble nacionalitat i l'apatridia

- 4.1. Els conflictes positius de nacionalitat
 - a) Situacions de doble nacionalitat previstes pels Tractats internacionals
 - b) Situacions de doble nacionalitat previstes per les lleis espanyoles
 - c) Situacions de doble nacionalitat patològiques
- 4.2. La solució dels conflictes positius de nacionalitat: arts. 9.9 y 9.10 C.c.
- 4.3. Els conflictes negatius de nacionalitat (apatridia) i solució d'aquest tipus de conflictes (art. 9.10 C.c)

II. ESTRANGERIA I CIUTADANIA EUROPEA

Tema 5. El Dret d'estrangeria. Concepte i fonts

- 5.1. Concepte. Breu aproximació històrica i antecedents del règim actual
- 5.2. El destinatari del Dret d'estrangeria: l'estranger. La noció actual d'estranger i la integració europea
- 5.3. Les fonts del Dret espanyol d'estrangeria
 - a) Els drets dels estrangers en la Constitució espanyola i en el Dret internacional públic
 - b) El Dret d'estrangeria europeu en el marc del Tractat de Lisboa: antecedents i evolució
 - c) Els canvis recents del Dret espanyol d'estrangeria: la Llei Orgànica de drets i llibertats dels estrangers a Espanya i de la seva integració social. Disposicions vigents de rang inferior més rellevants

Tema 6. Entrada, permanència i treball dels estrangers nacionals d'Estat no membres de la UE o de l'AEEE: el Règim general d'estrangeria

- 6.1. Entrada. Requisits. El règim jurídic dels visats
- 6.2. La permanència en el territori espanyol: estància i residència

6.3. El desenvolupament a Espanya d'activitats lucratives

a) Les autoritzacions de treball: tipus, requisits i activitats exceptuades

6.4. La sortida dels estrangers d'Espanya i el règim sancionador: procediments i garanties

6.5. La documentació i el registre dels estrangers en situació legal a Espanya. La targeta d'identitat d'estrangers (TIE)

Tema 7. Entrada, permanència i treball dels ciutadans nacionals d'Estats membres de la UE i de l' AEEE: el Règim comunitari d'estrangeria

7.1. Breu referència al règim de llibertats comunitàries. La ciutadania europea: concepte i contingut

7.2. L'àmbit d'aplicació personal o subjectiu del règim comunitari d'estrangeria

7.3. Entrada. Requisits

7.4. Residència vinculada al desenvolupament d'activitats lucratives: requisits i documentació

7.5. Residència no vinculada al desenvolupament d'activitats lucratives: requisits i documentació

7.6. La sortida del territori espanyol

7.7. El règim sancionador